

EL MITE DE LA MONOGÀMIA
Els autors *El mite de la monogàmia* sostenen que no és una cosa natural. BY IMAGES

a
ara

Perquè som infidels?

Els científics relacionen
la predisposició a la infidelitat
amb la mutació de dos gens

LARA BONILLA

"Estic desesperada. Ahir a la nit vaig estar amb el meu amant al Messenger i vaig guardar la nostra conversa, avui l'he buscat per tot l'ordinador i no la trobo. Tinc por que la vegi el meu marit. Què puc fer? Sabeu on van a parar les converses del Messenger quan es guarden? SOS". Aquesta és la petició d'ajuda que una noia feia fa uns dies en un fòrum d'internet. Un altre missatge real: "Estic en tràmits de divorci perquè la meva dona s'ha embolicat amb una companya de feina. La vaig enxampar enviant-se missatges pujats de to pel Facebook. He pensat molt sobre si hi havia diferències entre que fos un home o una dona i he arribat a la conclusió que no té importància. El que és veritablement dolorós és l'engany".

Amb les noves tecnologies, descobrir una infidelitat no havia estat mai tan fàcil. No només faciliten els contactes, també ajuden a detectar l'engany abans. Es calcula que més de la meitat dels espanyols (53%) han estat infidels a la seva parella i un 32% no ho ha estat però desitjaria haver tingut una aventura. Ho

diu un sondeig de l'empresa especialitzada en erotisme i salut sexual La Maleta Roja.

Però, per què som infidels? "Simplement, no es qüestiona si tenir desitjos sexuals per múltiples parelles és natural. Ho és. De la mateixa manera, no hi ha dubtes sobre si la monogàmia és natural. No ho és". Així de contundents s'expressen el psicòleg i zoòleg David P. Barash i la psiquiatra Judith

Eve Lipton, autors d'*El mite de la monogàmia*. Però que la monogàmia no sigui "natural", segons aquests autors, no vol dir que no sigui útil. "La monogàmia és una tendència que evolutivament ha estat avantatjosa per a les espècies, també la nostra, però la monogàmia absoluta no ha existit mai", diu el científic David Bueno. Un d'aquests avantatges és la criança dels fills. La monogàmia garan-

teix que dos adults compromesos tinguin cura dels seus descendents. El científic Eduard Punset explica: "Es poden enumerar fins a 180 societats diferents i només 30 són monògams. La monogàmia en termes d'exercici no és majoritària ni és natural, com ha tendit a creure la gent. És un cas molt especial que té a veure amb una contradicció que es va donar en el moment de l'evolució".

I quina és aquesta contradicció? Punset ho explica així: "Fa 2 milions d'anys, els nostres avantpassats es van posar drets i la pelvis es va fer més estreta mentre que creixia el cap. L'única solució a una contradicció tan flagrant era acceptar que el fetus naixeria prematur. Un cop acceptes que, al contrari d'un pollet, el nadó quan neix no començarà a córrer, resulta que una sola persona no pot encarregar-se'n i intenta convèncer-ne una altra perquè en siguin dos els que el cuidin". Això explica la monogàmia social, que no té per què coincidir amb la sexual. I hi conviuen els dos comportaments, ja que "el sexe en la nostra espècie no té una funció exclusivament procreadora", diu Bueno.

"No sóc jo, són els gens"

Una possible explicació a la infidelitat és la genètica. "S'han trobat dos gens que indiquen la predisposició a ser més o menys fidels", explica Bueno. Un és el gen RS334, receptor de la vasopressina, que és un neurotransmissor cerebral relacionat amb la resposta sexual i l'afecte. Tenir una determinada variant

d'aquest gen "promou caràcters més infidels i també menys comunicatius amb la parella". L'altre gen és el receptor D4 de la dopamina i també és un neurotransmissor. Aquest no només està relacionat amb la infidelitat sinó també amb la promiscuïtat.

"De moment se n'han trobat dos però segur que n'hi ha més perquè qualsevol comportament humà és molt complex i implica diversos gens", diu David Bueno. Segons la investigació d'un grup de científics nord-americans, la conducta sexual d'algunes persones estaria determinada per variants genètiques, cosa que explicaria que siguin més propenses a tenir aventures extraconjugals. Però l'excusa "No sóc jo, són els gens" no s'hi val perquè tot i que la infidelitat tingui una base genètica les nostres decisions poden ser filtrades a les zones de raonament del cervell. L'ambient, les circumstàncies personals i familiars, i els valors i les creences religioses hi influeixen. "La diferència està en la facilitat per controlar aquests impulsos. Hi ha gent que ho té més fàcil que d'altres", afegeix Bueno. Tenir aquestes variants genètiques no significa necessàriament ser infidel sinó tenir més probabilitats de ser-ho. Les consultes sobre infidelitats són

de les més habituals a les teràpies de parella. Primer, però, cal definir què entenem per infidelitat i això dependrà de cada parella. "Les parelles han de negociar quin tipus de relació tenen -si serà exclusiva, oberta...- però la majoria no ho arriben a fer", explica la psicòloga Marina Castro, que ha atès parelles que intenten reconduir la relació després d'una infidelitat.

El trencament d'un pacte

Aquesta terapeuta sexual assegura que en el 89% dels casos les infidelitats es descobreixen en menys de cinc anys i es poden necessitar entre dos i tres anys per restablir els mateixos nivells de confiança. "Quan l'altre té un comportament que s'havia pactat no tenir, la persona cau del pedestal i aquesta manca d'admiració ve acompanyada d'una pèrdua de confiança", explica. I recuperar-la és el més complicat: "N'hi ha que desitjarien poder perdonar però no poden". I és que pel

camí, queda tocada l'autoestima. Les banyes generen por, inseguretat, neguit, tristesa o decepció. "És un procés de dol". Quan la infidelitat és emocional i no només sexual és "més greu" per a la continuïtat de la parella. "Una infidelitat és el trencament d'un pacte i s'associa sovint a un tema exclusivament sexual tot i que és el menys greu per a la relació de parella", explica.

Quan es parla d'infidelitats, Marina Castro considera que no hi ha diferències entre parelles homosexuals i heterosexuales però sí que apunta que, generalment, quan les banyes les posa una dona, hi ha més perill que la parella es trenqui, ja que l'aventura "no acostuma a ser només sexual". I fugint dels tòpics, infidels ho són tant homes com dones. "però sí que abans hi havia el mite que els homes eren així i tenien unes necessitats sexuals diferents, però des que la dona ha reivindicat la seva sexualitat, això ha canviat", diu. L'àmbit laboral és on es gesten més infidelitats. "Els companys de feina són gent amb qui

passes moltes hores i es creen vincles afectius", explica.

Però l'amant potencial es pot trobar a qualsevol lloc: el cambrer simpàtic, la veïna de dalt, el monitor del gimnàs... I si no, sempre queda internet. En els últims mesos han proliferat les agències de contactes que utilitzen la infidelitat com a reclam. I l'èxit els ha sobrepassat. Segons Castro, d'oportunitats per ser infidel, sempre n'hi haurà. "Al llarg de la vida, és normal que ens atreguin altres persones i un ha de decidir si es deixa portar o no per aquesta atracció". Els instints, diu, es poden controlar. És a dir, ser fidel és, al final, una qüestió de voluntat.*

Infidelitats a la literatura i al cinema

Al voltant de la infidelitat s'han construït molts relats. *La Ilíada*, d'Homer, ja descriu les conseqüències de l'adulteri d'Helena. També es poden citar *Anna Karenina*, de Tolstoi, *Madame Bovary*, de Flaubert, *La lletra escarlata*, de Hawthorne, o *L'amant de Lady Chatterley*, de Lawrence. Moltes s'han adaptat al cinema. També *l'Edat de la innocència*. Altres films infidels són *Atracció fatal*, *Unfaithful* o *Eyes Wide Shut*.

A la televisió, la sèrie *Infidels* ha tractat el tema sense complexos. TV3

Infidelitats mediàtiques

Els mitjans dels EUA airegen les aventures dels seus líders

Bill Clinton

Va ser una de les infidelitats més mediàtiques i el seu embolic amb la becària Monica Lewinsky gairebé li costa la presidència. Però no ha estat l'únic polític dels EUA amb embolic de faldilles. Des del president Kennedy fins a John Edwards.

ANDRÉS MARTÍNEZ / EFE

Schwarzenegger

El cas de l'actor i exgovernador de Califòrnia ha estat sonat perquè va amagar que havia tingut un fill amb la minyona. Les infidelitats no entenen de càrrecs. La de Carles d'Anglaterra amb Camila també va donar joc.

EFE

Sondeig
Un 53% d'espanyols han estat infidels i un 32% voldrien ser-ho, diu una enquesta

Els ocells també posen banyes

L.B.

Els ocells tenen fama de ser animals fidels i de tenir la mateixa parella durant tota la seva vida. D'aquí la imatge de dues tórtors per representar l'amor conjugal. Però no. Ells també són infidels, com demostren diversos estudis. Segons Bridget Stutchbury, autora d'*El detectiu dels ocells*, els ocells d'Amèrica del Nord, que recorren milers de quilòmetres cada any, tenen taxes molt elevades d'infidelitat, "un 40% en el cas de les femelles". De fet, en el món animal, la monogàmia sexual "no és la norma general i és poc freqüent", explica el zoòleg, Xavier Espadaler. Els científics han estudiat 5.000 espècies de mamífers i han trobat que només entre el 3% i el 5% són monògams. "Si criar les cries no és difícil i la femella sola se'n pot encarregar, el sentit de la monogàmia desapareix", diu Espadaler.

Però molts cànids -llops, coiots o fures- tenen comportaments monò-

Als anys 60 es creia que el 92% dels ocells eren monògams. Les proves d'ADN van revelar, però, taxes d'infidelitat de fins al 40%. GETTY IMAGES

gams. També les oques salvatges així com algunes gambes, escarabats i una espècie de gaselles concreta. "Perquè la monogàmia existeixi en el món animal, la cria de les espècies ha de ser en condicions molt dures, tant que se'n necessitin dos. Però poden ser monògams només durant l'època de la cria i després ca-

dascú fa la seva", explica Espadaler. Aquest professor de la Unitat d'Ecologia de la UB explica que en moltes espècies, com esponges, corals o peixos, no té sentit parlar de monogàmia quan "no es reconeixen com a individus". A més, en els animals no és una infidelitat, sinó "un intent de multiplicar la descendència".*